

цифровій комунікації має бути не кількість підписників чи охоплення, а глибина довіри, рівень автентичності та якість взаємодії з аудиторією. Таким чином, внутрішній інфлюенс постає як потужний інструмент модернізації інституційної комунікації, який, за умови ретельного і продуманого впровадження, сприятиме створенню більш відкритого, адаптивного й довіреного силового-правоохоронного органу, державного апарату.

Список бібліографічних посилань

1. Politiets Online Patrulje. (n.d.). *Instagram*. Retrieved June 1, 2025, from <https://www.instagram.com/onlinepatrulje>
2. Gassmann, J. (n.d.). *Instagram*. Retrieved June 1, 2025, from https://www.instagram.com/jasmin_gassmann
3. Wesel, B. (2022, December 7). Bundeswehr auf Social Media: Werben für die Truppe. *taz – die tageszeitung*. Retrieved from <https://taz.de/Bundeswehr-auf-Social-Media/!6083653/>

Одержано 14.10.2025

УДК 330.342.146:005.336.2(477)

Каріна Максимівна ЗАРІЦЬКА,

*здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
навчально-наукового інституту цивільного захисту
Національного університету цивільного захисту України;*

Максим Олександрович ДЕМЕНТ,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри організації і проведення аварійно-рятувальних робіт
навчально-наукового інституту цивільного захисту
Національного університету цивільного захисту України*

РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Людський капітал, який включає сукупність знань, навичок, здоров'я, інтелектуального потенціалу та мотивації працівників, виступає ключовим чинником конкурентоспроможності національної економіки та визначає її здатність до ефективного відновлення після кризових явищ. У сучасних умовах післявоєнної реконструкції України саме розвиток і раціональне використання людського капіталу набувають стратегічного значення. Війна призвела до масштабних руйнувань інфраструктури, скорочення виробничих потужностей і дестабілізації соціально-економічних зв'язків. Проте найсерйознішим викликом для країни стало збереження людського потенціалу – трудових ресурсів, освітнього рівня, професійних компетенцій і фізичного та психологічного здоров'я населення. Саме інвестиції у людський капітал мають стати фундаментом для швидкого й сталого економічного відновлення України.

Масштабна внутрішня та зовнішня міграція значно скоротила активне трудове населення, особливо у східних і південних регіонах, створивши

дисбаланс у регіональній структурі трудових ресурсів. Відтік висококваліфікованих фахівців та освітян негативно впливає на економічну активність і якість робочої сили. Повернення та інтеграція трудових мігрантів потребує цілеспрямованих заходів державної політики, включно зі створенням робочих місць і системи соціальних стимулів у пріоритетних секторах відбудови.

Руйнування інфраструктури освіти та охорони здоров'я обмежує формування людського капіталу. Переривання навчання, дистанційні форми та релокація закладів можуть мати довгострокові наслідки для якості підготовки кадрів. У цьому контексті пріоритетом стає модернізація освітніх систем із урахуванням актуальних економічних та соціальних викликів.

Не менш важливою є трансформація попиту на ринку праці, що потребує створення ефективної системи розвитку професійних компетенцій, орієнтованої на відбудову держави. Це передбачає модернізацію освітніх програм і впровадження практикоорієнтованого навчання у сферах будівництва, логістики, енергетики, ІТ, управління ризиками та безпеки. Важливо розвивати партнерство між освітніми закладами, бізнесом і державними структурами, забезпечуючи відповідність підготовки фахівців сучасним потребам ринку праці. Необхідно також створити систему безперервного професійного навчання та перекваліфікації для громадян, які втратили роботу або змушені змінити професію, а також стимулювати інноваційну та підприємницьку активність молоді і формувати культуру безпеки та управління ризиками у професійній підготовці в умовах воєнних і післявоєнних викликів.

У сучасних умовах післявоєнного відновлення України ключовим завданням державної політики є цілеспрямований розвиток людського капіталу як основи для відбудови економіки, підвищення продуктивності праці та зміцнення соціальної стійкості. Це передбачає масштабну програму професійної перепідготовки та підвищення кваліфікації населення, створення національної цифрової платформи для навчання й сертифікації практичних навичок, а також фінансування через державно-приватні партнерства, гранти та ваучери.

Збереження та повернення трудових ресурсів потребує стимулів для фахівців, зокрема податкових пільг, житлових програм, компенсаційних механізмів та підтримки релокації підприємств. Не менш важливою є модернізація інфраструктури освіти та охорони здоров'я, включно з відновленням навчальних і медичних закладів у постраждалих громадах та розвитком дистанційного й змішаного навчання.

Розвиток людського капіталу виступає ключовим чинником економічного відновлення України після воєнних руйнувань. Ефективна стратегія передбачає поєднання короткострокових заходів – усунення дефіциту робочої сили та сертифікацію критично важливих спеціальностей – із довгостроковими інвестиціями у систему освіти, охорону здоров'я та розвиток підприємництва. Своєчасне та цілеспрямоване інвестування у людський капітал забезпечує швидке відновлення економіки, підвищує її довгострокову стійкість, продуктивність праці та соціальну стабільність суспільства, формуючи основу сталого розвитку України та її конкурентоспроможності на міжнародному рівні.

Як висновок, у доповіді визначено роль людського капіталу як ключового чинника економічного відновлення України в післявоєнний період. Наукова новизна полягає у розробці комплексного підходу до розвитку людського потенціалу, що поєднує оперативні заходи щодо усунення дефіциту трудових ресурсів із довгостроковими інвестиціями в освіту, охорону здоров'я, професійну підготовку та підтримку підприємництва. Практичне застосування результатів полягає у визначенні пріоритетних напрямів державної політики щодо повернення кваліфікованих фахівців, модернізації освітньої та соціальної інфраструктури, а також розвитку системи безперервного навчання та взаємодії між державою, бізнесом і навчальними закладами. Реалізація цих заходів сприятиме підвищенню продуктивності праці, соціальній стабільності та сталому розвитку економіки України.

Одержано 10.10.2025

УДК 338.1:620.9:339.9

Ярослав Сергійович ІВАНЕНКО,

*здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
навчально-наукового інституту цивільного захисту
Національного університету цивільного захисту України;*

Станіслав Михайлович ШАХОВ,

*доктор філософії, доцент,
доцент кафедри інженерної та аварійно-рятувальної техніки
навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил
Національного університету цивільного захисту України;*

Андрій Сергійович МЕЛЬНИЧЕНКО,

*доктор філософії, доцент,
доцент кафедри організації і проведення аварійно-рятувальних робіт
навчально-наукового інституту цивільного захисту
Національного університету цивільного захисту України*

ЗЕЛЕНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ДРАЙВЕР ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Зелені технології стають ключовим елементом сучасної економічної трансформації, особливо для країн, що прагнуть європейської інтеграції, як Україна. У контексті глобальних викликів, таких як кліматичні зміни та енергетична криза, впровадження зелених технологій сприяє переходу до низьковуглецевої економіки, забезпечуючи стале зростання та конкурентоспроможність [1]. Ці технології включають відновлювані джерела енергії, енергоефективні рішення та принципи циркулярної економіки, які не лише зменшують екологічний вплив, але й стимулюють інновації та нові робочі місця. Для України, яка зіштовхується з наслідками війни та необхідністю відновлення, зелені технології є драйвером економічної модернізації, що узгоджується з європейськими стандартами, такими як European Green Deal та